

POKUCIE.

Obraz etnograficzny.

Skreślił

OSKAR KOLBERG.

TOM I.

KRAKÓW,
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO,
pod zarządem Ignacego Stelcła.
1882.

POKUCIE.

Obraz etnograficzny.

Skreślił

OSKAR KOLBERG

Członek kor. Akademii umiejętności w Krakowie oraz Towarzystw naukowych
w Paryżu, Petersburgu i muzycznego we Lwowie.

Z RYCINAMI PODŁUG RYSUNKÓW TADEUSZA RYBKOWSKIEGO.

~~~~~  
**T O M I.**  
~~~~~


443
Pa 42
KRAKÓW,

NAKŁADEM AUTORA.

W Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego,
pod zarządem Ignacego Stelcła.

1882.

Ä

WŁADYSŁAWOWI
PRZYBYSŁAWSKIEMU
w Czortowcu

w dowód poważania i przyjaźni

pracę niniejszą poświęca

O. KOLBERG.

Obudzony w drugim dziesiątku naszego stulecia interes do rzeczy ludowych, wywoławszy w następstwie publikacje zbiorów pieśni, przysłów, baśni, podań i t. d. obok mnóstwa różnej treści artykułów o ludzie naszym, podał wielu autorom wcale już nieskąpy materiał ludoznawczy, nader pomocny tak do zasilania twórczej ich wyobraźni, jak i do rozszerzenia badań nad ludu tego teraźniejszością i przeszłością. Badania w tym ostatnim kierunku, rozpoczął systematycznie Chodakowski, a popęd przezeń dany wędrówkami po ziemiach słowiańskich jak i ogłoszeniem rozprawy o Słowiańszczyźnie przedchrześcijańskiej, zwrócił uwagę badaczy i na Ruś halicką, która, równie jak i inne kraju dzielnice, stała się odtąd celem prac coraz skwapliwiej w dziedzinie historii, archeologii i etnografii podejmowanych ¹⁾.

¹⁾ Nadmienimy tu, że jeszcze przedtém, bo na schyłku zeszłego i początku bieżącego stulecia, zachęcali do podobnych prac Czacki, Kołłątaj i Staszic. W latach 1790—1796 ogłosił B. Hacquet w Norymberdze dzieło w 4ch tomach: *Physikalisch-politische Reisen durch die nördlichen Karpathen*, w którém obok szczegółów przyrodniczych, nie mało także znajdujemy spostrzeżeń etnologicznych i ekonomicznych dotyczących Rusi. — *Nowy Pamiętnik warszawski* z r. 1805 zamieścił opis wesela ludu z Czerwonej-Rusi. W r. zaś 1811 wydał we Lwowie J. Czerwiński dzieło: *Okolice Zadniestrzańska między Stryjem a Łomnicą* (opis kraju i ludu; jego dzieje). — Zapiski etnograficzne znajdujemy także i w rozprawach historycznych Siarczyńskiego.

Jednym z najbardziej zasłużonych na polu etnografii krajowej mężów, był niewątpliwie Wacław z Oleska (Zaleski). Wydając na widok publiczny sporą część ludowych pieśni z Mało-Polski i Czerwonej-Rusi, wykazał on we wstępie do swego dzieła, poetyczne tych utworów piękności, obok wielkiego ich znaczenia w literaturze nadobnej, jak i ściśle naukowej. Zbiory téż najbliższych jego następców, przykładem światłego męża do podobnych prac zagrzanych, coraz to nowe a nie mniej ważne ukazując materyały, dawały do zrozumienia, że źródło z którego skarby te płyną, nie prędkiego jeszcze każe się obawiać wyczerpania.

Jakoż, dzięki usiłowaniom dalszych pracowników, Ruś halicka liczy dziś niemały poczet dzieł większego zakroju, obok rozpraw i opisów rozrzuconych po czasopismach, pouczających o zwyczajach i obrzędach ludowych czy-to znaczniejszych ziemi obszarów, czy pojedynczych miejscowości. Do liczby pierwszych należą dzieła autorów, jakimi są: Żegota Pauli (pieśni), Józef Łoziński (wesele), J. T. Gołowacki (pieśni, przysłowia, opis ubiorów), ks. Petruszewicz (zwyczaje, obrzędy), Wład. Zawadzki (obrazy Rusi czerwonej), ks. Sadok Barącz (baśni). Do drugich, wśród których nie pominięto i Rusi węgierskiej, należą: zbiory, rozprawy i zapiski wydane już to w oddzielnych broszurach, już w czasopismach polskich i ruskich ogłoszone (w *Rozmaitościach lwowskich*, *Zorzy halickiej*, *Słowianinie*, *Rusalcie dniestrowej* i t. d.), jakie podali: Turowski (pieśni), Hałka (zwyczaje, pieśni z nad Zbrucza), Szaszkiewicz (pieśni), Ilkiewicz (pieśni, przysłowia, zabobony z Pokucia), Wagilewicz (rozprawy, pieśni, zwyczaje, przesady), księża: Błoński, Semenowicz i Skomorowski (pieśni), Huszałowicz i Toroński (pieśni i obyczaje Lemków), ks. Witwicki (o Huculach), Biełous (kupało), Sałamon (kołomyj-